

07.05.2012

Kj/3

§ 557

Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisen seuranta

HEL 2011-006728 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta, että kunnan on toimitettava vuosittain tiedot ilmansuojelusuunnitelman mukaisista toteutetuista toimista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle 15.5. mennessä.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toteutumisen arviointiraportin 2011 (24.4.2012) ja toimittaa tiedot ilmansuojelusuunnitelman mukaisista toteutetuista toimista (Toteutumisen arviointiraportti 2011) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi
Pekka Kansanen, ympäristöjohtaja, puhelin: 310 32000
pekka.kansanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008-2016
- 2 Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008-2016.
Toteutumisen arviointiraportti 2011 (24.4.2012)

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö- ja luonnonvarat	Liite 1 Liite 2
Ympäristöministeriö	Liite 1 Liite 2

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneä todeta, että kunnan on toimitettava vuosittain tiedot ilmansuojelusuunnitelman mukaisista toteutetuista

toimista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle 15.5. mennessä.

Kaupunginhallitus päättäneenä hyväksyä Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toteutumisen arviointiraportin 2011 (24.4.2012) ja toimittaa tiedot ilmansuojelusuunnitelman mukaisista toteutetuista toimista (Toteutumisen arviointiraportti 2011) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle.

Esittelijä

Ilmansuojelun toimintaohjelmat

Kunnan on ympäristönsuojelulain (86/2000) 102 a §:n mukaan laadittava keskipitkän ja pitkän aikavälin ilmansuojelusuunnitelma raja-arvon alittamiseksi ja raja-arvon ylityksen keston lyhentämiseksi, jos ilman epäpuhtauspitoisuuksille annetun asetuksen (38/2011) raja-arvot ylittyvät tai ovat vaarassa ylittyä.

Raja-arvot perustuvat EU:n ilmanlaatudirektiiviin. Hengitettävien hiukkasten (PM10) raja-arvot tulivat voimaan vuonna 2005 ja typpidioksidin (NO2) vuonna 2010. Typpidioksidin vuosiraja-arvo (40 µg/m³) on ylittynyt Helsingin keskustan katukuiluissa vuosittain. Hiukkasten raja-arvo ylittyi vuosina 2003, 2005 ja 2006. Ylitysten johdosta Helsingin kaupungille on laadittu ilmansuojelun toimintaohjelma, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 19.5.2008 (§ 736). Ilmansuojelun toimintaohjelmassa esitetään ne toimenpiteet, joilla pyritään pääsemään ilmanlaadun raja-arvojen alle. Toimenpiteet jaetaan seitsemään ryhmään seuraavasti:

1. Yleiset toimenpiteet
2. Maankäytön suunnittelu ja liikenne
3. Katupöly
4. Energiantuotanto
5. Pienhiukkaset
6. Tutkimukset ja selvitykset
7. Viestintä, koulutus ja kasvatus

Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma on laadittu vuosille 2008-2016 eli kahdelle valtuustokaudelle. Se sisältää toimenpiteitä typpidioksidin, pienhiukkasten ja katupölyn pitoisuuksien alentamiseksi. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV (1.1.2010 alkaen Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY -kuntayhtymä ja Helsingin seudun liikenne HSL -kuntayhtymä) laati samanaikaisesti Pääkaupunkiseudun ilmansuojelun toimintaohjelman, joka sisältää kaikille kunnille yhteisen tausta-aineiston ja YTV:n vastuulla olevat

toimenpiteet. Lisäksi Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit ovat laatineet omat toimintaohjelmansa. Ohjelmat täydentävät toisiaan ja muodostavat kokonaisuuden.

Raportointi

Ympäristönsuojelulain 102 c §:n mukaan kunnan on toimitettava vuosittain tiedot ilmansuojelusuunnitelman mukaisista toteutetuista toimista ja mahdollisesta ilmansuojelusuunnitelman sekä erikseen laaditun lyhyen aikavälin toimintasuunnitelman tarkistamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle 15. päivään toukokuuta mennessä.

Toimenpiteiden tuloksellisuus

Ilmansuojeluohjelman toimenpiteet ovat yleisesti ottaen toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Kaikki ilmansuojeluohjelman toimenpiteet ovat käynnistyneet yhtä lukuun ottamatta. Tämä toimenpide eli pienvesiliikenteen ja työkoneiden päästötietojen selvittäminen on käynnistymässä Helsingin kaupungin ja HSY:n yhteistyössä vuonna 2013.

Hengitettävien hiukkasten eli katupölyn raja-arvot eivät ole ylittyneet Helsingissä vuoden 2006 jälkeen. Tämä on ollut seurausta Helsingin pitkäaikaisesta katupölyn torjunnan kehitystyöstä kuten tehostuneesta puhtaanapidon menetelmistä ja katujen kastelusta ongelmapäivinä. Raja-arvot voivat kuitenkin ylittyä, mikäli asiaan ei kiinnitetä jatkuvasti huomiota. HSY:n Kehä I:n siirrettävällä asemalla Malmin kohdalla todennäköisesti tulee ylitys vuonna 2012, mutta asema on tutkimustarkoituksessa aivan väylän varressa. Sen tuloksia ei raportoida komissiolle, kuten ei yleensääkään siirrettävien mittausasemien tuloksia. Kehä I:n aseman tuloksia käytetään esim. taustatietona ilmansuojelun ja kaupunkisuunnittelun yhteistyössä.

Typidioksidin raja-arvon saavuttamiselle haettu lisääaikaa

Typidioksidia koskevaa vuosiraja-arvoa ei saavutettu Helsingissä määräaikaan 1.1.2010 mennessä ja sille on haettu jatkoaikaa EU:sta. Jatkoaikahakemus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 23.5.2011 lähetettäväksi ympäristöministeriöön, joka on täydentänyt hakemusta ja lähettänyt sen edelleen EU-komissioon. Komissio voi myöntää jatkoaikaa enintään vuoden 2015 alkuun saakka, mikäli se hyväksyy jatkoaikahakemuksen. EU-komissio päättää vuoden 2012 loppuun mennessä, myöntääkö se jatkoajan vai ei.

Typidioksidin vuosiraja-arvon ylittyminen johtuu autoliikenteen päästöistä. Liikenteen suorat typidioksidipäästöt ovat kasvaneet viime vuosina, mikä johtuu dieselajoneuvojen lisääntymisestä. Ongelma ei

07.05.2012

Kj/3

koske pelkästään Helsinkiä, sillä jatkoaikaa on haettu 185 ilmanlaadun seuranta-alueelle Euroopassa (yhdeällä seuranta-alueella voi olla useita kaupunkeja). Raja-arvo ylittyy kaikkien Euroopan suurten kaupunkien liikenneasemilla. Lontoossa ja Stuttgartissa vuosikeskiarvot ylittävät jopa 100 µg/m³ ja yli 60 µg/m³:n pitoisuuksia mitataan mm. Berliinissä, Pariisissa, Frankfurtissa, Hampurissa, Prahassa, Madridissa ja Roomassa.

Ilmanlaadun raja-arvojen saavuttaminen

Liikenteen päästöjen takia typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen katukuiluissa, vaikka pitoisuudet ovatkin jonkin verran laskeneet. Mannerheimintien mittausasemalla päästiin vuonna 2011 niukasti raja-arvon alle, mutta Mäkelänkadun siirrettävällä mittausasemalla raja-arvo ylittyi selvästi. Myös useissa muissa katukuiluissa mitattiin passiivikeräinmenetelmällä raja-arvon ylitys.

Raja-arvon alle pääseminen vuoteen 2015 mennessä edellyttää liikennemäärien ja liikenteen päästöjen pienentämistä Helsingin keskustan katukuiluissa. Helsingin ilmansuojelun toimintaohjelmassa on esitetty keinot pitoisuuksien alentamiseksi. Keinoja ovat mm. liikennemäärien vähentäminen taloudellisten ohjauskeinojen, kuten ruuhkamaksujen ja pysäköinnin hinnoittelun avulla. Kantakaupungin ympäristövyöhykkeellä bussien kilpailutuksessa vaadittavaa minimipäästötasoa (Euro 3) olisi myös syytä tiukentaa EEV-tasolle (EU:n EEV "Enhanced Environmentally Friendly Vehicle" suorituskystandardi), koska bussiliikenteen vaikutus katukuilujen ilmanlaatuun on merkittävä. Suuret joukkoliikennehankkeet, kuten Länsimetro, vaikuttavat myönteisesti, mutta ne eivät toteudu riittävän nopeasti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi
Pekka Kansanen, ympäristöjohtaja, puhelin: 310 32000
pekka.kansanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008-2016
- 2 Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008-2016. Toteutumisen arviointiraportti 2011 (24.4.2012)

Oheismateriaali

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.05.2012

Kj/3

1 Ilmansuojelun toimintasuunnitelman toteutumisen arvioinnin mittareita

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö- ja luonnonvarat

Ympäristöministeriö

Otteen liitteet

Liite 1

Liite 2

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Ilmansuojelutyöryhmä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566